

Verlag

Programmaraad Bodembeheer

Datum: 9 december 2019
Tijd: 9.30 - 12.30 uur
Plaats: RWS, Croeselaan 15, Utrecht

Aanwezig:

Jos Theeuwen – voorzitter
Thom Maas - RWS Bodem+
Peter van Mullekom - VKB

Jan Fokkens - VNO-NCW
Marc Langenhuijsen - Omgevingsdiensten
Mark van Lokven -UvW

Hans Boer – VA
Otto Feenstra – BOG
Martin Bloemendal – BodemenergieNL
René Zijlstra – Rijksvastgoedbedrijf
Joop Jansen – NVPG, Bouwend NI
Henk Koster– SIKB
Annelies de Graaf (secretaris) - SIKB

Afwezig:

Ronny Huls – VKB

Marjon Verhoeven – KOBO-HBO

**Actie
door:**

1. Opening en vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Peter van Mullekom vervangt Ronny Huls tijdens deze vergadering.
Bregje van Lieshout (Milon) is namens VvMA lid van de begeleidingscommissie voor Verkenning verbetering (toepassing) BRL 1000, 2000 en 6000 en is aanwezig bij de bespreking van agendapunt 2.

Henk Koster moet de vergadering om 10.50 uur verlaten, Joop Jansen en Martin Bloemendal om 12.00 uur.

2. Advies Oplossingsrichtingen verbetering (toepassing) BRL 1000, 2000 en 6000

De begeleidingscommissie van het Project Verkenning wensen verbetering BRL 1000, 2000 en 6000 heeft afgelopen zomer verdiepende gesprekken gevoerd met betrokken partijen. Op basis daarvan heeft de begeleidingscommissie een advies voor uit te werken oplossingsrichtingen aan de programmaraad voorgelegd.

Overwegingen van de leden van de programmaraad naar aanleiding van het advies:

Reacties van de programmaraad naar aanleiding van het advies:

Rol opdrachtgevers:

- Kwaliteit begint bij opdrachtgever, als verantwoordelijke voor de opdracht die verleend wordt.
- De rol van de opdrachtgever komt nog niet goed naar voren in de notitie. Overheden zijn vaak opdrachtgever (gemeenten zijn opdrachtgever voor 60% van het grondverzet). Zij gaan niet altijd in zee met bedrijven die zich aan de regels houden blijkt uit de notitie 'De lelijke waarheid'. De verantwoordelijkheden van de opdrachtgevers kun je niet regelen

binnen erkenningsregeling.

- Bij gemeenten / opdrachtgevende partijen is vaak onvoldoende kennis, en onvoldoende body om te promoten dat die kennis nodig is.

Toezicht door bevoegde gezagen:

- De notitie gaat niet in op wie op bevoegd gezag is (ILT voor werkzaamheden onder erkenning (H2 Bbk), gemeenten/provincies voor Bbk H3 en H4, BUS en Wbb). Deze bevoegdheden benoemen in de notitie. Daarbij expliciet benoemen dat de toezichthouders van gemeenten, provincies en omgevingsdiensten geen bevoegd gezag voor het toezicht op het werken volgens normdocumenten.
- Er is geen uniform speelveld. Per omgevingsdienst gelden andere inhoudelijke eisen, en het verschilt waarop en hoe gecontroleerd wordt op bodemonderzoeken.
- Omgevingsdiensten moeten toezicht en handhaving op hoger plan tillen. Er wordt momenteel veel tijd aan toezicht op tijdelijke uitnames besteed.
- Bevoegde gezagen hebben momenteel het toezichtsprogramma voor bodem gericht op de 95% van de werkzaamheden: gemelde werkzaamheden die onder de erkenning worden uitgevoerd. Bevoegde gezagen zouden zich juist vooral moeten richten op de 5% van het werk die buiten de erkenningsregeling wordt uitgevoerd, namelijk werkzaamheden die niet gemeld worden en werkzaamheden door bedrijven zonder erkenning (free riders). Daar ontstaat bij lagere overheden nu wel draagvlak voor. Dit vraagt om ketentoezicht, mede op basis van structurele data-verzameling.
- Bij omgevingsdiensten krijgt risicogericht toezicht steeds verder vorm, nog niet voor bodem maar wel voor industrie. Er vindt steeds meer data-verzameling en -analyse plaats, maar het duurt een paar jaar voor je een goede database hebt. Omgevingsdiensten willen af van het model van toezicht van X uur per bedrijf.

Veldwerkplanning inzichtelijk maken voor bevoegde gezagen (ILT, gemeenten, provincies, omgevingsdiensten):

- De meningen hierover lopen uiteen.
- VKB is hier tegen. Door onaangekondigd toezicht op veldwerk bij bodemonderzoek mogelijk te maken leg je weer de focus op de 95% die al goed geregeld is, en niet waar de risico's in de sector zitten (werkzaamheden die niet gemeld worden en werkzaamheden door bedrijven zonder erkenning (free riders). Bovendien kunnen toezichthouders van gemeenten, provincies en omgevingsdiensten niet controleren of een monster goed genomen wordt, want die hebben op dat vlak geen deskundigheid.
- Bregje van Lieshout geeft aan dat uit de gesprekken is gebleken dat als de sector geen inzage wil geven in de veldwerkplanning, dat bij de overheden de indruk wekt dat de sector iets te verbergen heeft.
- De sector is voor openheid en transparantie, maar vindt dit middel niet effectief.
- Otto Feenstra vindt dat bij delen van de veldwerkplanning dit alleen met IL&T en niet met gemeenten, provincies en omgevingsdiensten zou moeten plaatsvinden. De laatsten zijn geen bevoegd gezag voor de erkenningsregeling.

Vooronderzoek:

- Borging van de kwaliteit van het vooronderzoek is gewenst. Daarvoor moet vooronderzoek als zelfstandige werkzaamheid onder de erkenningsregeling gebracht worden, en moeten hiervoor eisen aan opleiding en ervaring worden gesteld in een BRL.
- Als uitvoerend bedrijf kun je alleen verantwoordelijk zijn voor je eigen werk. De huidige

eisen dat de certificaathouder voor de uitvoering van veldwerk controleert of het vooronderzoek goed is uitgevoerd, is niet uitvoerbaar als het vooronderzoek door een ander bedrijf is uitgevoerd.

- Adviesbureaus zijn bij vooronderzoek sterk afhankelijk van de opdrachtgever en gemeenten voor de informatieverstrekking. Omdat deze informatieverstrekking nu niet op orde is, is VKB er tegen om vooronderzoek onder de erkenningsregeling te brengen..

Werking kwaliteitssysteem voor bodemonderzoek:

- De Programmaraad stelt vast dat binnen SIKB zorggedragen moet worden dat de 95% van het werk dat onder de erkenningsregeling wordt uitgevoerd goed geregeld is en blijft.
- De boodschap van Michiel Gadella, dat bevoegde gezagen nog steeds afwijkingen constateren in de uitvoering van erkende werkzaamheden, moeten we ter harte nemen. Het uitvoerend bedrijfsleven moet de zaken op orde houden.
- Herschrijven van de BRL-en zal weinig opleveren. Het gaat erom dat de uitvoerende bedrijven doen wat ze moeten doen. Leg de focus op de 5 % waar het fout gaat.
- Meer nadruk leggen op wat SIKB in de BRL-en kan regelen zodat de overheid beter haar werk kan doen. Misbruik van het systeem moet voorkomen worden.
- Voor praktijkgevallen is de instelling van een onafhankelijke toetsingscommissie gewenst.

Proces vervolg:

- Geconstateerd wordt dat het advies de punten herhaalt die vier jaar geleden ook al in beeld waren (packagedeal). De onderwerpen veranderen niet. Dat zie je ook in de notitie 'De lelijke waarheid' en de concept-rapportage van de 'Beleidsvaluatie Kwalibo'. Bovendien blijkt uit al deze stukken dat de problemen niet zozeer binnen het kwaliteitsborgingsstelsel zijn op te lossen, omdat de risico's met name daarbuiten liggen, evenals de benodigde maatregelen (beter toezicht op niet gemeld werk en op free riders). Hoe doorbreken we die cirkel, zodat de spiraal die we draaien omhoog gaat naar de oplossing gaat?
- Overleg met alle partijen nodig om te analyseren waar de risico's zitten.
- De aanbevelingen gaan voor een groot deel over de overheid. VNG moet aan tafel zitten bij het vervolg, naast IL&T. Voor vertegenwoordiging van gemeenten bij VNG op bestuursniveau insteken. Deelnemers van VNG-web hebben geen doorzettingsmacht.
- Van belang is dat de laboratoria in het proces worden betrokken (bijvoorbeeld n.a.v. styreen-metingen in de casus VINK).
- Mogelijk is een taskforce nodig onder leiding van de Ministerie, die met mandaat kan opereren.
- De Rijksoverheid wil echter de regie niet meer op zich nemen, omdat de Omgevingswet de verantwoordelijkheid bij decentrale overheid legt om in overleg moeten met bedrijven, burgers en maatschappelijke organisaties te zorgen voor goed gebruik van de leefomgeving. Er blijft aandacht nodig van de centrale overheid om te zorgen dat er decentraal wordt samengewerkt. Om het rijk hiertoe te bewegen, moet die boodschap door de lagere overheden ondersteund worden.
- De Programmaraad Bodembeheer vindt het wenselijk dat SIKB een rol pakt om het vervolgproces aan te sturen, omdat SIKB kennis heeft van de 95% en die kennis kan inbrengen bij het versterken van de 5% waar de regels niet worden nageleefd. Vereiste is wel dat iedereen met mandaat van de achterban aan tafel moet zitten. Knelpunt dat de overheidsvertegenwoordigers in de SIKB-gremia nu geen mandaat van de achterban hebben.

- Henk Koster geeft hierop aan dat SIKB het vervolgproces kan aansturen. Alle te betrekken partijen zijn ook vertegenwoordigd in het CCvD Bodembeheer (inclusief de laboratoria). Een soortgelijke rol heeft SIKB recent gespeeld n.a.v. een signaal van de NVPG m.b.t. de verschillen in analysesresultaten voor PFAS. SIKB heeft hiervoor overleg geïnitieerd met Fenelab, de Vereniging van afvalverwerkers, NVPG, VKB en de Sectie Meten & Advies.

Conclusies Programmaraad Bodembeheer n.a.v. het advies:

1. Vanuit SIKB doorgaan met dit traject en vervolgoverleg initiëren.
2. Richt je daarbij op de belangrijke zaken die echt tot een verbetering leiden, dus focus op maatregelen die bijdragen aan verbetering van toezicht op niet gemelde werkzaamheden en op free riders. Stop geen energie in 'gouden randjes'.
3. De Beleidsevaluatie Kwalibo lijkt momentum te creëren en vormt een goede aanleiding om de positie vanuit SIKB nu stevig neer te zetten. De boodschap vanuit SIKB kan zijn: "We willen het samen oplossen".
4. Ga vanuit SIKB het gesprek aan met de betrokken partijen over wat er fout gaat, waar de risico's zitten, en wat is er nodig is om hier het naleefgedrag te verbeteren.
  - a. Randvoorwaarde voor een goed vervolgproces is dat de overheden vanuit hun rol als bevoegd gezag en opdrachtgever daarin volwaardig deelnemen.
  - b. Bepaal in dit proces ook welke maatregelen aan opdrachtgeverszijde (waaronder overheden) genomen worden om tot kunnen betere naleving van de regels te komen.
5. Vanuit SIKB doorpakken met de aanbevelingen voor BRL 1000, 2000 en 6000. Het is belangrijk om deze schema's op orde te houden zodat ze aansluiten bij de actuele inzichten en technieken.

Position paper:

Het SIKB-bestuur is voornemens om in de vorm van een Position Paper namens SIKB en in SIKB samenwerkende partijen een voorstel te doen aan het Ministerie van I&W voor herstel van vertrouwen naar aanleiding van kritische signalen ten aanzien van delen van de bodemsector.

Henk Koster licht toe dat zijn voornemen is om de Position Paper nog voor de kerstvakantie in te dienen bij Willem Kattenberg van I&W. Op 9 december hadden 9 partijen aangegeven het Position Paper mede te zullen ondertekenen, waaronder 2 overheidspartijen. Er zijn vanuit deze partijen nog wel detailopmerkingen.

N.a.v. de voorgaande discussie adviseert de Programmaraad om in de Position Paper explicieter aan te geven dat SIKB een regierol in kan spelen bij punt 3 van de Position paper (Versterken van de rol en betrokkenheid van de (rijks-)overheid in de besluitvorming in het publiek-private stelsel van kwaliteitsborging bodem).

Notitie De Ielijke waarheid:

De programmaraad vindt dit een waardevolle notitie. Het is goed dat in de notitie ook de problemen bij de overheid als opdrachtgever zijn benoemd.

Jos Theeuwen meldt dat in vervolg op I&W in het kader van de Kwalibo-evaluatie een opdracht aan adviesbureau P2 heeft gegeven om kwantitatief onderzoek te doen naar overtredingen in de bodemketen. Dit als vervolgstap op het kwalitatieve RIVM-onderzoek '[Risico-gestuurd toezicht en handhaving: Ranking ongewenste gebeurtenissen in de bodemketen](#)' van september 2019 (RIVM Rapport 2019-0105). RIVM heeft dit onderzoek in opdracht van IL&T uitgevoerd.

Zodra het P2-rapport beschikbaar is, wordt dat rondgezonden aan de programmaraad. Peter van Mullekom merkt op dat de notitie 'De lelijke waarheid' en het genoemde RIVM-rapport niet gaan over kwaliteit, maar over naleefgedrag. In de rapportage van de Kwaliboevaluatie lopen deze termen ook door elkaar. Ook de termen 'toezicht' en 'private controles' worden verward.

3. Governance SIKB

De governance van SIKB stond in de bestuursvergadering van juni jl. op de agenda. Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur op 5 november 2019 een vervolgesprek gevoerd. Het bestuur zal in de vergadering van 11 februari 2020 het gesprek hierover vervolgen.

Op 8 oktober 2019 heeft aantal leden van de Programmaraad Bodembeheer (Jan Fokkens, Otto Feenstra, Thom Maas en Jos Theeuwen) met Henk Koster gesproken, om input te geven voor het vervolgoverleg van het bestuur op 5 november 2019.

Henk Koster geeft een toelichting op de uitkomsten van het overleg van het bestuur op 5 november jl. De uitwerking van hoofdlijnen van het overleg zijn door Henk Koster in een notitie weergegeven, met als doel de programmaraden om reactie te vragen. Deze notitie is nog niet door het bestuur besproken. Henk Koster bereidt een advies voor de vervolgstappen voor, dat op 11 februari 2020 in het bestuur geagendeerd zal worden.

De programmaraad heeft notitie voor kennisgeving aangenomen en is benieuwd naar de uitwerking door het bestuur.

Ten aanzien van de voorstellen in de notitie voor de rol van SIKB bij kennis-borging en kennisontwikkeling plaatst de programmaraad een aantal inhoudelijke reacties en vragen:

- In eerdere notulen en een advies van de Programmaraad Bodembeheer aan het bestuur is aangegeven dat het advies van de programmaraad is om SIKB geen rol te geven bij het ontwikkelen van kennis, en de rol van SIKB te richten op het borgen van kennis voor de uitvoering.
- Hoe wil SIKB de kennis van de uitvoering borgen? Bijvoorbeeld door meer focus op opleidingen?
- Handreikingen en leidraden bij de normdocumenten zijn ongewenst, daarmee krijg je weer interpretatieverschillen tussen richtlijn en handreikingen.
- Er is kennisontwikkeling nodig om te borgen dat de samenhang tussen verschillende bodemaspecten (invloed tussen bodemenergie, bodemverontreiniging, etc.) wordt betrokken bij afwegingen rondom ruimtegebruik (bovengronds, ondergronds). Die afweging moet integraal plaatsvinden). SIKB is niet de plaats om kennis over afwegen te ontwikkelen. De beleidsafwegingen kunnen wel een plek krijgen in Normblad 8000. Bij dat laatste kan SIKB wel een rol spelen.

4. Verzoek VVMA voor toetreding tot Programmaraad Bodembeheer

Bespreking van het verzoek van Gertjan de Vogel, voorzitter van VvMA, tot toetreding tot de Programmaraad Bodembeheer. Jos Theeuwen licht de SIKB-procedure hiervoor toe: de Programmaraad Bodembeheer adviseert het SIKB-bestuur over de wijziging van de vertegenwoordiging in de Programmaraad Bodembeheer.

De Programmaraad besluit tot het volgende advies aan het SIKB-bestuur:

De Programmaraad Bodembeheer streeft er naar om vertegenwoordigingen van alle in het bodembeheer actieve deelsectoren aan tafel te hebben. Het uitgangspunt van de

JTh,
AndG

Programmaraad Bodembeheer hierbij is dat in situaties waarbij binnen een deelsector meerdere belangenorganisaties -of netwerken actief zijn, deze organisaties zich in de Programmaraad Bodembeheer laten vertegenwoordigen via één gezamenlijke afgevaardigde. In de huidige situatie wordt dit voor de deelsector bodemonderzoek en -advies bereikt doordat betreffende branche-organisaties (VvMA, VKB en NL Ingenieurs) in de Programmaraad Bodembeheer worden vertegenwoordigd door Ronny Huls.

De Programmaraad Bodembeheer heeft de wens om de huidige wijze van één vertegenwoordiger vanuit de deelsector bodemonderzoek en -advies in de toekomst te continueren en adviseert daarom het VKB Bestuur om het verzoek van VvMA niet te honoreren.

5. Jaarkalender Programmaraad Bodembeheer 2020

De volgende onderwerpen zijn benoemd als te agenderen onderwerpen voor de Programmaraad Bodembeheer in 2020:

- Implementatie Omgevingswet in de SIKB-schema's voor bodembeheer.
- Beleidsevaluatie Kwalibo (begin 2020, zo nodig hiervoor een extra overleg beleggen). Het rapport wordt eind 2019 opgeleverd. Daarna zal I&W een advies voor de Staatssecretaris opstellen. I&W is voornemens om het concept-advies te delen met de stakeholders, waarbij gesteld is dat I&W vrij is in wat zij met de reacties doet.
- Proces- en productcertificatie, naar aanleiding van een voorstel van Otto Feenstra om BRL 7500 om te vormen naar productcertificaat. Dit vraagstuk ook voor BRL 1000 en BRL 6000 bespreken (rapportages vormen ook hier een verklaring over een tastbaar product).
- BRO en bodemverontreinigingsgegevens. Een advies hierover zou voor eind 2019 naar de Tweede Kamer gaan. Het digitaal delen van onderzoeksgegevens wordt verplicht bij toevoeging van het thema 'bodemverontreiniging' aan de BRO. (agenderen in maart of juni)
- Zeer zorgwekkende stoffen – voortgang RIVM-opdracht uitbreiding risicotoolbox. De effecten op manier van uitvoeren van bodemonderzoek is relevant voor de programmaraad. (mogelijk agenderen in juni)
- Ontwikkeling kennisinfrastructuur – rol van SIKB daarin. Veel ontwikkelingen op dit punt:
  - * Douwe Jonkers van I&W stelt hierover een brief op (in afstemming met interne I&W projectgroep).
  - * Corné Nijburg, programmamanager van het UP-convenant, is hier ook mee bezig.
  - * Het Veluweberaad is een initiatief van overheden om strategisch te gaan samenwerken op het gebied van kennisontwikkeling.
  - * Thom Maas zal richting I&W inbrengen dat de beschikbare instrumenten veel beter bekend gemaakt en benut moeten worden. Nu zie je dat vaak verschillende keren het wiel wordt uitgevonden.Van belang dat SIKB op de hoogte is van en betrokken is bij deze trajecten om een passende rol te kunnen spelen.
- Governance SIKB – vervolgesprek met het bestuur.
- Nieuwe technieken – met terugkoppeling uitkomsten Platform Bodembeheer november 2019.
- Jaarplan Bodembeheer SIKB 2021 (agenderen in oktober).

Afgesproken is om voor twee vergaderingen een overlegdatum op donderdagmiddag te zoeken, omdat de maandagochtend voor een enkel lid samenvalt met intern overleg. Dit resulteert in het vergaderschema voor 2020 zoals weergegeven aan het einde van dit

verslag.

De leden ontvangen van Annelies de Graaf een outlook-uitnodiging voor deze vergaderingen.

AndG

6. Actualiteiten

- Stand van zaken OW-aanpassingen in SIKB-schema's.
De ontwerp-wijzigingsbladen worden op 12 december 2019 aan het CCvD-bodembeheer voorgelegd voor vrijage voor de openbare reactieronde.
De opmerkingen van de Sectie Grondstromen, Sectie Meten en Advies en Marcel Cassee (t.a.v. benodigde aanpassingen t.a.v. de Omgevingswet in BRL 6000-7000) zijn nog verwerkt in de documenten die aan het CCvD Bodembeheer worden voorgelegd.
- Stand van zaken Beleidsverkenning Kwalibo Ministerie van I&W.
Bijeenkomst klankbordgroep in november 2019: De overheidskant was slecht vertegenwoordigd. Er waren geen felle discussies. Willem Kattenberg noemde vertrouwen een groot probleem, maar deelnemers waren daar niet van overtuigd.
Reactie Programmaraad: In de rapportage worden veel onderbuikgevoelens weergegeven, daardoor leunt de rapportage zwaar op beeldvorming. De rapportage geeft weinig context bij de bevindingen (wie heeft wat gezegd, en hoe vaak is dit ingebracht), en de teksten met 'oplossingen' sluiten niet aan op de teksten met 'problemen'. De programmaraad betwijfelt of er echt relevante adviezen kunnen worden gedaan op basis van de rapportage.
Peter van Mullekom vreest dat de hoge druk om nog in 2019 tot afronding van het rapport te komen, te weinig tijd voor deelnemers laat om een reactie te formuleren. Dat gaat ten koste van de kwaliteit van de input.

7. Concept-verslag 3 juni 2019

Het verslag is zonder wijzigingen vastgesteld.

Besloten is tot nieuwe werkwijze voor het afhandelen van de verslagen: Bij rondzending van het concept-verslag krijgen leden twee weken tijd om schriftelijk te reageren. Op basis van ontvangen reacties wordt het verslag, eventueel met wijzigingen naar aanleiding van ontvangen reacties, in de daarop volgende vergadering vastgesteld.

AndG

8. Concept-verslag 7 oktober 2019

Het verslag is zonder wijzigingen vastgesteld.

9. Rondvraag

Thom Maas: In november 2019 heeft een bijeenkomst van het Platform Bodembeheer over 'nieuwe' technieken plaatsgevonden. Dat leverde een aantal goede aanbevelingen op (zie de website van het Platform Bodembeheer voor het [verslag van de bijeenkomst](#)). Het onderwerp wordt op de jaarkalender voor 2020 geplaatst.

Otto Feenstra: Wijzigingsbladen zijn prima voor de behandeling door het CCvD Bodembeheer, maar voor praktijk is het veel beter werkbaar als de wijzigingen in de integrale tekst van de BRL en protocollen wordt verwerkt.

Annelies de Graaf licht toe dat t.b.v. de benodigde snelle toetsingsprocedure door de RvA is besloten tot het werken met wijzigingsbladen in de vaststellingsprocedure. [Noot: Het voornemen van SIKB is om op de SIKB-site naast de formeel geldende versies van de BRL-en en protocollen met daarnaast de geldende wijzigingsbladen, ook een informele

‘geconsolideerde versie’ te publiceren voor gebruik door de markt].

10. Sluiting

Jos Theeuwen dankt iedereen voor de bijdrage en sluit om 12.20 uur de vergadering.

Vergaderschema 2020:

donderdag 19 maart 2020	13.30 – 16.30 uur	RWS, Croeslaan 15, Utrecht
maandag 8 juni 2020	9.30 - 12.30 uur	RWS, Croeslaan 15, Utrecht
donderdag 24 september 2020 (jaarcongres)	9.30 – 16.00 uur	Congrescentrum De Reehorst, Ede
donderdag 8 oktober 2020	13.30 – 16.30 uur	RWS, Croeslaan 15, Utrecht
maandag 7 december 2020	9.30 – 12.30 uur	RWS, Croeslaan 15, Utrecht

Jaarkalender Programmaraad Bodembeheer 2019

Onderwerpen die in 2019 geagendeerd worden zijn:

- Relatie NEN-SIKB-documenten;
- Innovatie (vervolg bespreking 8 oktober 2018);
- Evaluatie functioneren Programmaraad Bodembeheer (18-2-2019);
- Vervolgstappen inventarisatie wensen vervolgkoers BRL 1000, 2000 en 6000;
- Beleidsverkenning Kwalibo van het Ministerie van I&W (11 maart 2019);
- Impact-analyse Omgevingswet en vervolgacties;
- Jaarplan SIKB 2020 (tijdig in het jaar agenderen: 7 oktober 2019).